

Lehdistötiedote

Luxemburg, 28. heinäkuuta 2016

EU:n tarkastajat: Romaniväestön integrointi on edistynyt huomattavasti, mutta esteitä ja ongelmia esiintyy edelleen

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että EU:n toimintapoliittisilla aloitteilla ja EU:n rahoittamilla hankkeilla on edistetty romaniväestön integrointia huomattavasti, mutta edelleen esiintyy esteitä ja ongelmia, joiden vuoksi varoilla ei ole saatu aikaan suurinta mahdollista vaikutusta. Tarkastajat toteavat, että edistymistä on haitannut tarkoituksenmukaisten tietojen ja mm. etnistä alkuperää osoittavien tietojen puuttuminen.

Tarkastajat arvioivat, onko EU:n toimintapoliittisilla aloitteilla ja rahoitustuella on edistetty vaikuttavalla tavalla romaniväestön integrointia viime vuosikymmenellä. Tarkastus suoritettiin neljässä jäsenvaltiossa: Bulgariassa, Espanjassa, Unkarissa ja Romaniassa.

"Emme tällä hetkellä tiedä, miten hyvin romaniväestöä integroidaan, koska meillä ei ole luotettavia tietoja. Emme edes tiedä, miten paljon romaneja on. Etninen alkuperä on tietenkin arkaluontoinen asia, mutta jollei ongelmaa saada tältä osin ratkaistuksi, pian tämä haittaa poliittista päätöksentekoa koko ajan vuoteen 2020 saakka", sanoo kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Henri Grethen.

Tarkastajat havaitsivat, että komissio oli edistynyt merkittäväällä tavalla romaniväestön integrointia edistävien EU:n poliittisten aloitteiden laatimisessa ja että kaikki jäsenvaltiot olivat laatineet romanien integrointia edistävän kansallisen strategian vuoteen 2012 mennessä. Strategia oli kuitenkin laadittu niin myöhään, että se ei vaikuttanut ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmiin ja hankkeisiin, ja niin ollen useat puutteet ovat edelleen olemassa. Ensinnäkin strategioissa ei mainittu, kuinka paljon rahoitusta tarvittiin tai minkä verran varoja oli saatavilla. Toiseksi niissä ei kiinnitetty tarpeeksi huomiota syrjinnän torjuntaan ja varsinkaan romanivastaisuuteen. Kolmanneksi niissä ei aina otettu huomioon sitä, että romaniyhteisön edustajien olisi tarpeen osallistua aktiivisesti. Lopuksi voidaan todeta, että kansallisten strategioiden laadintaa ja täytäntöönpanoa koordinoivien kansallisten romaniasioiden yhteyspisteiden työtä haittasi joskus se, että resurssit ja vastuut eivät vastanneet toisiaan.

Kauden 2014–2020 osalta tarkastajat panivat merkille useita parannuksia: esimerkiksi Euroopan rakenne ja investointirahastoja (ERI-rahastoja) koskevassa asetuksessa viitataan nimenomaisesti romanien integrointiin, ja sitä varten on otettu käyttöön oma rahoitusprioriteettinsa. Jäsenvaltiot, joille on esitetty eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä maakohtaisia suosituksia romanien integroinnista, ovat

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja Puh. (+352) 4398 47063 Matkapuhelin: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja Puh. (+352) 4398 45410 Matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

eca.europa.eu

velvoitettuja osoittamaan EU-varoja romaniväestön integroinnin edistämiseen. Tilintarkastustuomioistuin katsoo kuitenkin, että lisätoimet ovat tarpeen sekä komissiossa että jäsenvaltioiden tasolla sen varmistamiseksi, että näiden muutosten ansiosta EU rahoittaa hankkeita, joilla romaniväestön osallistamista edistetään paremmin käytännön tasolla.

Useimmissa tarkastetuissa hankkeissa yleiset osallistamistavoitteet oli saavutettu, mutta usein nämä tavoitteet eivät liittyneet nimenomaan romaneihin. Neuvoston hyväksymien 'parhaina käytäntöinä' tunnettujen kriteerien perusteella valitut ja toteutetut hankkeet olivat todennäköisimmin vaikuttavia.

Tarkastajat esittävät joukon suosituksia jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle.

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava seuraavat toimet:

- Jäsenvaltioiden olisi romanien integrointia edistäviä kansallisia strategioita tarkistaessaan
 - täsmennettävä, kuinka paljon rahoitusta tarvitaan strategiassa ehdotettuihin romanien integrointiin tähtääviin toimenpiteisiin
 - sisällytettävä strategiaan syrjinnän torjuntaa tai erityisesti romanivastaisuuden torjuntaa koskevia indikaattoreita ja tavoitearvoja
 - varmistettava, että romaniedustajia kuullaan ja he osallistuvat integrointia edistävien toimenpiteiden suunnitteluun
 - määritettävä tarkemmin kansallisten romanasioden yhteyspisteiden rooli.
- Jäsenvaltioiden olisi toimenpideohjelmiaan toteuttaessaan
 - hyödynnettävä romaniväestön integrointia koskevia 'parhaina käytäntöinä' tunnettuja kriteerejä ehdotuksissa ja hankkeiden valinnassa
 - täydennettävä nykyisiä tuotos- ja tulosindikaattoreita tarvittaessa nimenomaan romaniväestöä koskevilla indikaattoreilla.
- Jäsenvaltioiden olisi myös harkittava yhteistoimintaa, jotta varmistettaisiin oikeusvarmuus, kun kyseessä on ESR:n varojen käyttö sosiaalisen osallisuuden edistämiseen riippumatta siitä, liittyvätkö toimenpiteet työllisyyteen.

Komission olisi

- varmistettava, että ERI-rahastojen avulla toteutettavat toimenpiteet ovat luonteeltaan osallistavia ja sisältävät erottelun torjuntaa koskevia määräyksiä
- hyödynnettävä täysimääräisesti jäsenvaltioiden raporteja vaikuttavista romaniväestön integrointiin tähtäävistä toimenpiteistä
- varmistettava, että jäsenvaltioiden romaniväestön integrointia edistäviin kansallisiin strategioihin sisältyvät romanien osallisuutta koskevat tavoitteet on otettu huomioon ERI-rahastojen puitteissa
- muutettava lainsäädäntöä, jotta varmistetaan, että vuodesta 2020 alkaen varojen jaossa eri jäsenvaltioiden kesken otetaan huomioon erityiset sosiaalisen osallisuuden indikaattorit
- kehitettävä jäsenvaltioiden kanssa romanien etnistä alkuperää koskevia tietoja koskeva yhteinen metodologia ja seurattava sen avulla romanien sosiaalista osallistamista

- kannustettava jäsenvaltioita keräämään kattavia etnistä alkuperää koskevia tilastotietoja seuraavien kahden vuoden aikana.

Toimittajille tiedoksi

Romanit ovat Intian niemimaalta noin 1 000 vuotta sitten lähteneiden ryhmien jälkeläisiä. Romaneja alkoi saapua 1300-luvulla alueelle, joka nykyään on osa Euroopan unionia. Sana ”romani” viittaa useisiin eri ryhmiin, joita yhdistää tietynlainen ominaiskulttuuri sekä syrjäytyminen, joka on jatkunut eurooppalaisissa yhteiskunnissa jo kauan. Romaniväestö on tätä nykyä laajin etninen vähemmistö Euroopassa. Arviot yhteisön koosta vaihtelevat suuresti kymmenestä kahteentoista miljoonaan. EU:ssa asuu noin 6,2 miljoonaa romania, joista suurin osa elää Keski- ja Itä-Euroopassa sijaitsevissa jäsenvaltioissa. Valtaosalla eurooppalaisista romaneista (80–85 prosenttia) on nykyisin vakinainen asuinpaikka. Jäsenvaltioissa, joissa romaniväestöä on eniten, koulujen oppilaista ja työmarkkinoille ensi kertaa tulijoista on romaneja 15-20 prosenttia.

Suurin osa sosiaalista osallisuutta koskevasta EU:n rahoitustuesta myönnetään Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta. Tietoja nimenomaan romaniväestön osallistamisesta ei ole rekisteröity, mutta jäsenvaltioiden suunnitteluasiakirjat antavat ymmärtää, että syrjäytyneiden vähemmistöjen, mm. romanien, integrointiin on sidottu käytettäväksi noin 1,5 miljardia euroa vuosina 2014–2020.

Eryiskertomus nro 14/2016 ”Romanien integrointia edistävät EU:n toimintapoliittiset aloitteet ja rahoitustuet: edistys on ollut viime vuosikymmenellä huomattavaa, mutta käytännön tasolla tarvitaan lisätoimia” on saatavissa englannin, ranskan, saksan, bulgarian, unkarin, romanian ja espanjan kielellä. Muut kieliversiot lisätään lähiaikoina.

Tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Henri Grethenin (yleisradiolaatuinen) videohaastattelu kertomuksen keskeisistä viesteistä on saatavilla englanniksi, ranskaksi ja saksaksi tilintarkastustuomioistuimen YouTube-kanavalla (EUauditorECA). Linkki:

<https://www.youtube.com/user/EUAuditorsECA/videos>